

Forslag

til

Lov om ændring af lov om anvendelse af tvang i psykiatrien m.v.

(Præcisering af målgruppen til de særlige pladser på psykiatrisk afdeling, indstillingsret for regionsrådet og justering af visitationskriterierne til de særlige pladser på psykiatrisk afdeling)

§ 1

I lov om anvendelse af tvang i psykiatrien m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1160 af 29. september 2015, med de ændringer, der følger af § 7 i lov nr. 656 af 8. juni 2018 og § 1 i lov nr. 691 af 8. juni 2017 foretages følgende ændringer:

1. I § 42 a, stk. 2, indsættes efter »tilbyde«: »patienter over 18 år«.
2. I § 42 b, stk. 3, 1. pkt., indsættes efter »handlekommune«: »eller regionsrådet i patientens bopælsregion«.
3. § 42 c, stk. 1, 2. pkt., affattes således:

»Der kan visiteres til ophold på en af de særlige pladser på psykiatrisk afdeling, hvis patienten vurderes til at være eller i risiko for at blive til fare for andre og uforudsigelig i sin adfærd, patienten har eller må formodes at have en svær psykisk lidelse, og patienten har særlige sociale problemer, samt hvis ét eller flere af følgende kriterier er opfyldt:

- 1) Patientens forløb er karakteriseret ved gentagne indlæggelser eller én længerevarende indlæggelse i den regionale psykiatri
- 2) Opholdet vurderes at være det bedst egnede for at kunne imødekomme den pågældendes særlige behov for behandling, rehabilitering og støtte, herunder eventuelt misbrugsbehandling
- 3) Opholdet på baggrund af en begrundet formodning vurderes at være egnet til at forhindre, at patienten vil indtage eller købe rusmidler, anskaffe farlige genstande eller begå kriminalitet, herunder udøve vold.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juni 2019.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Lovens § 1 kan ved kongelig anordning sættes helt eller delvist i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

UDKAST

*Bemærkninger til lovforslaget**Almindelige bemærkninger**Indholdsfortegnelse***1. Indledning****2. Lovforslagets hovedindhold**

2.1 Gældende ret

2.2 Sundheds- og Ældreministeriets overvejelser og lovforslagets indhold

2.3.1 Justering af visitationskriterierne til de særlige pladser

2.3.2 Indstillingsret for regionsrådet

2.3.3 Præcisering af persongruppen til de særlige pladser

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige**4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.****5. Administrative konsekvenser for borgere****6. Miljømæssige konsekvenser****7. Forholdet til EU-retten****8. Hørte myndigheder og organisationer mv.****9. Sammenfattende skema**

1. Indledning

Efter en række alvorlige hændelser i 2016 på botilbud satte regeringen et skærpet fokus på den eksisterende indsats i den regionale psykiatri, på botilbuddene og samarbejdet imellem disse, samt håndtering af behovene hos en mindre gruppe særlig udsatte personer med blandt andet svære psykiske lidelser og udadreagerende og uforudsigelig adfærd.

Regeringen indgik på denne baggrund i efteråret 2016 en bred politisk aftale med satspuljepartierne om at afsætte 400 mio. kr. til en handlingsplan til forebyggelse af vold på botilbud. Som en del af aftalen vedtog Folketinget i juni 2017 at etablere hjemmel til en ny type særlige pladser på psykiatrisk afdeling i lov om anvendelse af tvang i psykiatrien m.v. (herefter psykiatriloven).

Formålet med oprettelsen af de særlige pladser er at stabilisere en mindre gruppe særligt udsatte personer med behov for en specialiseret, stabil og helhedsorienteret indsats. Denne behandlingsindsats skal medvirke til at reducere antallet af voldepisoder og konflikter på bosteder, og give tryggere forhold for både medarbejdere og de øvrige beboere på bostederne.

Efter vedtagelsen af reglerne om de særlige pladser har der dog vist sig udfordringer med, i tilstrækkeligt omfang, at visitere patienter til de særlige pladser, og en stor del af pladserne står således tomme.

Danske Regioner og KL har i forbindelse med økonomiforhandlingerne for 2018 samt ved drøftelser med Sundheds- og Ældreministeriet bemærket, at visitationskriterierne i psykiatriloven efter deres vurdering begrænser muligheden for at visitere alle patienter i den relevante målgruppe.

Da de særlige pladser ikke er blevet anvendt i det omfang, der var intentionen med vedtagelsen af loven, ønsker regeringen at justere visitationskriterierne til de særlige pladser. Lovforslaget har således til hensigt at sikre, at visitationskriterierne i psykiatriloven ikke virker unødigt begrænsende, og at der i højere grad bliver visiteret patienter til de særlige pladser inden for den relevante målgruppe.

Med lovforslaget stilles der forslag om at lempe tre af de seks visitationskriterier i psykiatriloven, ligesom det foreslås, at der alene skal ske opfyldelse af fire af visitationskriterierne. For bedre at bringe den regionale psykiatris indsigt og viden om de enkelte borgeres behov i spil, stilles der endvidere forslag om, at også regionsrådet i patientens bopælsregion får mulighed for at anmode visitationsforummet om at udfærdige en indstilling til en særlig plads.

2. Lovforslagets hovedindhold

2.1. Gældende ret

Det følger af psykiatrilovens § 42 a, stk. 2, at formålet med de særlige pladser er at tilbyde en intensiv og helhedsorienteret behandlings- og rehabiliteringsindsats med henblik på at stabilisere patientens helbred og forbedre patientens evne til at mestre hverdagen, herunder ved psykiatrisk behandling og frivillig misbrugsbehandling og ved socialfaglige indsatser, beskæftigelse og aktiviteter. Formålet er også at nedbringe antallet af voldsepisoder og konflikter, at opnå bedre sikkerhed for andre patienter og medarbejdere og at forebygge anvendelse af tvang over for målgruppen.

For så vidt angår personkredsen omfattet af psykiatrilovens § 42 a, fremgår det af bemærkningerne til lovforslaget, der dannede grundlag for bestemmelsen, at der er tale om frivillige ophold for patienter, som skal afgive informeret samtykke til opholdet efter de almindelige regler i kapitel 5 i sundhedsloven. Det fremgår endvidere, at børn og unge under 18 ikke vil være omfattet af reglerne om de særlige pladser på psykiatrisk afdeling.

Efter psykiatrilovens § 42 b, stk. 3, udfærdiger visitationsforummet efter anmodning fra kommunalbestyrelsen i patientens handlekommune snarest og senest inden 14 kalenderdage en indstilling til kommunalbestyrelsen i patientens handlekommune om visitation til en af de særlige pladser på psykiatrisk afdeling. Indstillingen skal indeholde en redegørelse for, om de enkelte visitationskriterier, jf. § 42 c, er opfyldt. Forud for fremsendelse af indstillingen til kommunalbestyrelsen skal patienten og en eventuel værge eller en anden relevant person i patientens netværk så vidt muligt inddrages, og eventuelle bemærkninger fra de pågældende skal indgå i indstillingen.

Det er således alene kommunalbestyrelsen i patientens handlekommune, som kan anmode visitationsforummet om at udfærdige en indstilling til kommunalbestyrelsen i patientens handlekommune.

I henhold til psykiatrilovens § 42 c, stk. 1, skal visitationen til en af de særlige pladser på psykiatrisk afdeling tage udgangspunkt i den enkelte patients behov. Der kan visiteres til et ophold på en af de særlige pladser på psykiatrisk afdeling, hvis patienten vurderes at være til nærliggende og væsentlig fare for andre uforudsigelig i sin adfærd, har en svær psykisk lidelse, særlige sociale problemer, og hvis patientens forløb er karakteriseret ved gentagne indlæggelser eller én længerevarende indlæggelse i den regionale psykiatri. Opholdet skal derudover vurderes at have afgørende betydning for at kunne imødekomme den pågældendes særlige behov for behandling, rehabilitering og støtte, herunder eventuelt misbrugsbehandling, ligesom opholdet på baggrund af en begrundet formodning skal vurderes at være egnet til at forhindre, at patienten vil indtage eller købe rusmidler, anskaffe farlige genstande eller begå kriminalitet, herunder udøve vold.

Samtlige af de seks visitationskriterier skal således være opfyldt for, at en patient kan visiteres til en særlig plads.

Bestemmelsen betyder endvidere, at patienten ikke bør være indskrevet på en af de særlige pladser på psykiatrisk afdeling, hvis vedkommendes behov kan dækkes via andre indsatser efter serviceloven, herunder socialpædagogisk bistand, botilbud m.v.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, der dannede grundlag for bestemmelsen, at faren som nævnt i nr. 1 skal være nærliggende og væsentlig. Farlighedsbegrebet omfatter en vis kvalificeret og aktuel fare, herunder også trusler om vold, brandstiftelse og lignende handlinger.

Kriteriet i nr. 2 om tilstedeværelse af en svær psykisk lidelse omfatter et meget bredt spektrum af tilstande, med lidelser af meget forskellig karakter i forhold til årsag, naturhistorie, fremtrædelsesform m.v., ligesom de enkelte tilstande, uanset diagnose, hos den enkelte kan fremtræde meget varierende sværhedsgrad. Efter kriteriets ordlyd skal der således foreligge en diagnose hos patienten.

Kriterium nr. 3 om særlige sociale problemer indebærer, at blandt andet patienter med psykiatriske lidelser, misbrug eller en flerhed af sociale problemer, som samtidig fx ikke kan bo for sig selv og har brug for hjælp og støtte til at klare hverdagen, vil kunne være omfattet.

Kriterium nr. 4 om at patientens forløb er karakteriseret ved gentagne indlæggelser eller én længerevarende indlæggelse i den regionale psykiatri, indebærer, at patienten enten har været indlagt 3-5 gange inden for det seneste år, eller minimum 2-3 uger inden for det seneste år.

Kriterium nr. 5 indebærer, at opholdet skal vurderes at have afgørende betydning for at kunne imødekomme den pågældendes særlige behov for behandling, rehabilitering og støtte, herunder eventuelt misbrugsbehandling. Det er dermed forudsat i lovbemærkningerne, at målgruppen for de særlige pladser er en mindre gruppe patienter, der har behov for en specialiseret, stabil og helhedsorienteret indsats, der rummer både behandling for psykiske lidelser, en social indsats, rehabilitering og i mange tilfælde også misbrugsbehandling. Patienterne vil være patienter, som er særligt udsatte med svære psykiske lidelser, udadreagerende og uforudsigelig adfærd, gentagne indlæggelser, afbrudt behandlingsforløb og ofte misbrug og/eller dom til behandling, og patienterne lever således relativt kaotiske liv med stor ustabilitet.

Kriterium nr. 6 indebærer, at visitationsforummet skal foretage en vurdering af, om opholdet på baggrund af en begrundet formodning vurderes at være egnet til at forhindre, at patienten vil indtage eller købe rusmidler, anskaffe farlige genstande eller begå kriminalitet, herunder udøve vold. Målgruppen for de særlige pladser er patienter med udadreagerende og uforudsigelig adfærd og ofte misbrug og/eller dom til behandling.

2.2 Sundheds- og Ældreministeriets overvejelser og lovforslagets indhold

De første særlige pladser på psykiatrisk afdeling stod klar til brug i marts 2018, og primo oktober 2018 var der blevet oprettet 83 særlige pladser på psykiatrisk afdelinger rundt omkring i landet.

Kun få borgere er dog blevet visiteret til en særlig plads, hvorfor en stor del af pladserne står tomme. Således stod 43 ud af de 83 særlige pladser tomme primo oktober 2018.

Danske Regioner og KL har i forbindelse med økonomiforhandlingerne for 2018 samt ved drøftelser med Sundheds- og Ældreministeriet bemærket, at det er deres vurdering, at visitationskriterierne begrænser muligheden for at visitere alle patienter i den relevante målgruppe. Ud over opfyldelsen af

de konkrete kriterier, har det endvidere vist sig unødigt begrænsende, at patienter, som opfylder størstedelen, men ikke samtlige seks kriterier, og som vurderes at få gavn af ophold af en særlig plads, ikke kan visiteres hertil.

Sundheds- og Ældreministeriet finder det på den baggrund hensigtsmæssigt at justere visitationskriterierne for ophold på en særlig plads, for at sikre, at der i højere grad bliver visiteret særligt udsatte personer med behov for en specialiseret, stabil og helhedsorienteret til de særlige pladser. Dette vil kunne medvirke til at reducere antallet af voldepisoder og konflikter på bosteder og give tryggere forhold for både medarbejdere og de øvrige beboere på bostederne.

Det foreslås derfor, at tre af visitationskriterierne justeres, og at der alene skal ske opfyldelse af fire ud af de seks af visitationskriterier. Der stilles endvidere forslag om, at også regionsrådet i patientens bopælsregion får mulighed for at anmode visitationsforummet om at udfærdige en indstilling til en særlig plads, ligesom det med lovforslaget forudsættes, at varigheden af opholdet på en særlig plads typisk vil være mellem tre til 12 måneder.

2.3.1 Justering af visitationskriterierne til de særlige pladser

Med den foreslåede ændring vil det fremgå af § 42 c, stk. 1, at der kan visiteres til ophold på en af de særlige pladser på psykiatrisk afdeling, hvis patienten vurderes til at være eller i risiko for at blive til fare for andre og uforudsigelig i sin adfærd, hvis patienten har eller må formodes at have en svær psykisk lidelse, og hvis patienten har særlige sociale problemer. Disse tre betingelser vil efter forslaget skulle være opfyldt. Derudover skal ét af følgende kriterier være opfyldt: Patientens forløb skal være karakteriseret ved gentagne indlæggelser eller én længerevarende indlæggelse i den regionale psykiatri, patientens ophold skal vurderes at være det bedst egnede for at kunne imødekomme den pågældendes særlige behov for behandling, rehabilitering og støtte, herunder eventuelt misbrugsbehandling, eller opholdet skal på baggrund af en begrundet formodning vurderes at være egnet til at forhindre, at patienten vil indtage eller købe rusmidler, anskaffe farlige genstande eller begå kriminalitet, herunder udøve vold.

Den foreslåede bestemmelse indebærer således, at de tre første visitationskriterier i § 42, c, stk. 1, skal være opfyldt, samt herudover blot én af visitationskriterierne i bestemmelsens nr. 1-3. Det bemærkes i den forbindelse, at de tre første kriterier betragtes som de mest væsentlige i forbindelse med visitationen til ophold på en særlig plads på psykiatrisk afdeling.

Det foreslås, at farlighedskriteriet i § 42 c, stk. 1, nr. 1 lempes, således, at det vil være tilstrækkeligt, at patienten vurderes til at være eller i risiko for at blive til fare for andre. Farlighedsbegrebet vil således ikke længere nødvendigvis omfatte et krav om en vis kvalificeret og aktuel fare. Det vil være tilstrækkeligt, hvis eksempelvis personale på et bosted eller lignende vurderer, at patienten er i risiko for at blive til fare for andre eller utilregnelig i sin adfærd.

Det foreslås derudover, at kriteriet i § 42 c, stk. 1, nr. 2 lempes, således, at patienten har eller må formodes at have en svær psykisk lidelse. Med ændringen vil det fremover ikke være påkrævet, at patienten har fået stillet en endelig diagnose, for at blive visiteret til en særlig plads på psykiatrisk afdeling. Formålet med forslaget er at undgå situationer, hvor patienter grundet eksempelvis afbrudte

behandlingsforløb og kaotiske livsforhold ikke har fået stillet en endelig diagnose, men sundhedspersoner formoder, at patienten har en svær psykisk lidelse.

Det foreslås endvidere, at kriteriet i § 42 c, stk. 1, nr. 5 lempes således, at opholdet vurderes at være det bedst egnede for at kunne imødekomme den pågældendes særlige behov for behandling, rehabilitering og støtte, herunder eventuelt misbrugsbehandling. Baggrunden for ændringen er, at det i praksis har vist sig udfordrende for visitationsforummet at vurdere, om opholdet på en særlig plads på psykiatrisk afdeling vil have ”afgørende” betydning for patienten. Det vil således være mere hensigtsmæssigt, at visitationsforummet foretager en vurdering af, om et ophold på en særlig plads vil være bedst egnet for at kunne imødekomme patientens særlige behov. Det vil fortsat være et krav, at opholdet kun tilbydes til patienter, hvis behov ikke kan dækkes via andre indsatser i serviceloven.

Det forudsættes med lovforslaget, at varigheden af opholdet på en særlig plads vil være mellem tre til 12 måneder. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, som dannede grundlag for lovforslaget om de særlige pladser, at den vejledende behandlingsperiode er tre til seks måneder. Dette er efter KL’s praktiske erfaringer for kort tid i forhold til den behandlingsindsats, der typisk vil være behov for, da der blandt andet skal være en dialog med borgeren samt planlægning af opholdet. Længden af opholdet vil dog skulle fastsættes ud fra en konkret lægefaglig vurdering, og nogle patienters ophold på en særlig plads vil således være kortere end tre måneder, mens andres vil være længere end 12 måneder. Det forudsættes dog, at opholdet på en særlig plads på psykiatrisk afdeling fortsat er af midlertidig karakter.

2.3.2 Indstillingsret for regionsrådet

På baggrund af at de særlige pladser ikke er blevet anvendt i det forventede omfang, finder Sundheds- og Ældreministeriet det hensigtsmæssigt, at den regionale psykiatris indsigt og viden om de enkelte borgeres behov bringes bedre i spil ved vurderingen af patienter, som allerede har en kontakt med det regionale sygehusvæsen. Det er således hensigten, at eksempelvis en overlæge eller andre ansatte tilknyttet en psykiatrisk afdeling, som har kendskab eller indsigt i en patients behov, får bedre mulighed for at gøre regionsrådet opmærksomme på, at det kunne være gavnligt for en patient at blive visiteret til en særlig plads.

Med den foreslåede ændring vil det således fremgå af § 42 b, stk. 3, 1. pkt., at både kommunalbestyrelsen i patientens handlekommune og, som noget nyt, også at regionsrådet i patientens bopælsregion, kan anmode visitationsforummet om snarest og senest inden for 14 kalenderdage at udfærdige en indstilling til kommunalbestyrelsen i patientens handlekommune om visitation til en af de særlige pladser,

Det bemærkes, at det med forslaget fortsat vil være kommunalbestyrelsen i patientens handlekommune, der træffer afgørelse om visitation af patienten til ophold på en af de særlige pladser på psykiatrisk afdeling, jf. § 42 b, stk. 1.

2.3.3 Præcisering af persongruppen til de særlige pladser

Det fremgår alene af bemærkningerne til lovforslaget, der dannede grundlag for indførslen af § 42 a, stk. 2, at børn og unge under 18 år ikke vil være omfattet af reglerne om de særlige pladser.

Sundheds- og Ældreministeriet finder det på denne baggrund hensigtsmæssigt at præcisere dette direkte i loven.

Med den foreslåede ændring vil det således udtrykkeligt fremgå af § 42 a, stk. 2, at formålet med pladserne er at tilbyde patienter over 18 år en intensiv og helhedsorienteret behandling.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser af betydning for det offentlige. Der vil dog være positive konsekvenser i forhold til en bedre kapacitetsudnyttelse af de særlige pladser.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget vurderes ikke at medføre økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

5. Administrative konsekvenser for borgere

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den [1. november 2018 til den 30. november 2018] været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Danske Regioner, KL, Regionernes Lønnings- og Takstnævn, Region Hovedstaden, Region Sjælland, Region Syddanmark, Region Midtjylland, Region Nordjylland, 3F, Ansatte Tandlægers Organisation, Danmarks Apotekerforening, Danmarks Optikerforening, Dansk Kiropraktor Forening, Dansk Psykolog Forening, Dansk Psykoterapeutforening, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Sygeplejeråd, Dansk Tandplejerforening, Danske Bandagister, Danske Bioanalytikere, Danske Dental Laboratorier, Danske Fodterapeuter, Danske Fysioterapeuter, De Offentlige Tandlæger, Den Danske Dommerforening, Den Danske Dyr lægeforening, Ergoterapeutforeningen, Farmakonomforeningen, FOA, Foreningen af Kliniske Diætister, Foreningen af Speciallæger, Jordemoderforeningen, Landsforeningen

af Kliniske Tandteknikere, Lægeforeningen, Organisationen af Lægevidenskabelige Selskaber, Praktiserende Lægers Organisation, Praktiserende Tandlægers Organisation, Psykolognævnet, Radiograf Rådet, Socialpædagogernes Landsforbund, Tandlægeforeningen, Yngre Læger, Alzheimerforeningen, Bedre Psykiatri, Dansk Handicap Forbund, Danske Handicaporganisationer, Danske Patienter, Danske Ældreråd, Det Centrale Handicapråd, Diabetesforeningen, Gigtforeningen, Hjernesagen, Hjerteforeningen, Høreforeningen, Kost- og Ernæringsforbundet, Kræftens Bekæmpelse, Landsforeningen af nuværende og tidligere psykiatribrugere (LAP), Landsforeningen LEV, Landsforeningen mod spiseforstyrrelser og selvskade (LMS), Landsforeningen SIND, Patientforeningen, Patientforeningen i Danmark, Patientforeningernes Samvirke, Scleroseforeningen, Sjældne Diagnoser, Udviklingshæmmedes Landsforbund, ÆldreForum, Ældresagen, Advokatrådet, Brancheforeningen for Private Hospitaler og Klinikker, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk IT – Råd for IT-og persondatasikkerhed, Dansk Psykiatrisk Selskab, Dansk Selskab for Almen Medicin, Dansk Selskab for Patientsikkerhed, Dansk Selskab for Klinisk Farmakologi, Dansk Selskab for Retsmedicin, Dansk Standard, Danske Dental Laboratorier, Danske Seniorer, Dignity – Dansk Institut mod Tortur, Forbrugerrådet, Foreningen af Kommunale Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedschefer i Danmark, Forsikring & Pension, Retspolitisk Forening, Tandlægeforeningens Tandskadeerstatning, Ankestyrelsen, Datatilsynet, Den Nationale Videnskabsetiske Komité, Det Ethiske Råd, Erhvervsstyrelsen, Finanstilsynet, Færøernes Landsstyre, Grønlands Selvstyre, Institut for Menneskerettigheder, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Lægemiddelstyrelsen, Patienterstatningen, Rigsadvokaten, Rigsombudsmanden på Færøerne, Rigsombudsmanden på Grønland, Rigspolitiet, Rådet for Digital Sikkerhed, Rådet for Socialt Udsatte, Statens Serum Institut, Sundhedsstyrelsen, Sundhedsdatastyrelsen, Styrelsen for Patientsikkerhed, Beskæftigelsesministeriet, Børne- og Socialministeriet, Finansministeriet, Erhvervsministeriet, Justitsministeriet, Økonomi- og Indenrigsministeriet, Statsministeriet, Kirkeministeriet.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Positive konsekvenser i forhold til en bedre kapacitetsudnyttelse af de særlige pladser	Ingen
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering		Nej

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

Til nr. 1.

Det følger af psykiatrilovens § 42 a, stk. 2, at formålet med pladserne er at tilbyde en intensiv og helhedsorienteret behandlings- og rehabiliteringsindsats med henblik på at stabilisere patientens helbred og forbedre patientens evne til at meste hverdagen, herunder ved psykiatrisk behandling og frivillig misbrugsbehandling og ved socialfaglige indsatser, beskæftigelse og aktiviteter. Formålet er også at nedbringe antallet af voldsepisoder og konflikter, at opnå bedre sikkerhed for andre patienter og medarbejdere og at forebygge anvendelsen af tvang over for målgruppen.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, der dannede grundlag for § 42 a, stk. 2, at børn og unge under 18 år ikke vil være omfattet af reglerne om de særlige pladser.

Det foreslås at ændre § 42 a, stk. 2 således, at det udtrykkeligt fremgår, at formålet med pladserne er at tilbyde patienter over 18 år en intensiv og helhedsorienteret behandlings- og rehabiliteringsindsats.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at præcisere den allerede afgrænsede personkreds direkte i loven.

Til nr. 2.

Det følger af psykiatrilovens § 42 b, stk. 3, at visitationsforummet efter anmodning fra kommunalbestyrelsen i patientens handlekommune snarest og senest inden 14 kalenderdage udfærdiger en indstilling til kommunalbestyrelsen i patientens handlekommune om visitation til en af de særlige pladser på psykiatrisk afdeling. Indstillingen skal indeholde en redegørelse for, om de enkelte visitationskriterier, jf. § 42 c, er opfyldt. Forud for fremsendelse af indstillingen til kommunalbestyrelsen skal patienten og en eventuel værge eller anden relevant person i patientens netværk så vidt muligt inddrages, og eventuelle bemærkninger fra de på pågældende skal indgå i indstillingen.

Det foreslås med en ændring af § 42 b, stk. 3, at fastsætte, at ikke kun patientens handlekommune, men også regionsrådet i patientens bopælsregion, skal have mulighed for at anmode visitationsforummet om at udfærdige indstilling til kommunalbestyrelsen i patientens handlekommune om visitation til en af de særlige pladser på psykiatrisk afdeling.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at bringe den regionale psykiatris indsigt og viden om de enkelte borgeres behov bedre i spil ved vurderingen af patienter, som allerede har en kontakt med det regionale sygehusvæsen.

Til nr. 3.

Det følger af psykiatrilovens § 42 c, stk. 1, 2. pkt., at der kan visiteres til ophold på en af de særlige pladser på psykiatrisk afdeling, hvis patienten vurderes at være til nærliggende og væsentlig fare for andre og uforudsigelig i sin adfærd, patienten har en svær psykisk lidelse, patienten har særlige sociale problemer, og hvis patientens forløb er karakteriseret ved gentagne indlæggelser eller én længerevarende indlæggelse i den regionale

psykiatri. Opholdet skal desuden vurderes at have afgørende betydning for at kunne imødekomme den pågældendes særlige behov for behandling, rehabilitering og støtte, herunder eventuelt misbrugsbehandling, og opholdet skal på baggrund af en begrundet formodning vurderes at være egnet til at forhindre, at patienten vil indtage eller indkøbe rusmidler, anskaffe farlige genstande eller begå kriminalitet, herunder udøve vold.

Det foreslås at nyaffatte § 42 c, stk. 1, 2. pkt., og dermed fastsætte, at der kan visiteres til ophold på en af de særlige pladser på psykiatrisk afdeling, hvis patienten vurderes til at være eller i risiko for at blive til fare for andre og uforudsigelig i sin adfærd, patienten har eller må formodes at have en svær psykisk lidelse, og patienten har særlige sociale problemer. Disse tre betingelser vil efter forslaget skulle være opfyldt. Derudover skal et af følgende kriterier være opfyldt: Patientens forløb skal være karakteriseret ved gentagne indlæggelser eller én længerevarende indlæggelse i den regionale psykiatri, patientens ophold skal vurderes at være det bedst egnede for at kunne imødekomme den pågældendes særlige behov for behandling, rehabilitering og støtte, herunder eventuelt misbrugsbehandling, eller opholdet skal på baggrund af en begrundet formodning vurderes at være egnet til at forhindre, at patienten vil indtage eller købe rusmidler, anskaffe farlige genstande eller begå kriminalitet, herunder udøve vold.

Det vil betyde, at kriterierne ikke virker unødigt begrænsende for visitationen af patienter til de særlige pladser på psykiatrisk afdeling.

Til § 2

Bestemmelsen vedrører lovens ikrafttrædelsestidspunkt.

Det foreslås med bestemmelsen, at loven træder i kraft den 1. juni 2019.

Til § 3

Bestemmelsen vedrører lovens territoriale gyldighed.

Det følger af § 47 i lov om anvendelse af tvang i psykiatrien m.v., at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, men at den ved kongelig anordning helt eller delvis kan sættes i kraft for Færøerne med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering	Lovforslaget
	§ 1 I lov om anvendelse af tvang i psykiatrien m.v., jf. lov- bekendtgørelse nr. 1160 af 29. september 2015, med de ændringer, der følger af § 7 i lov nr. 656 af 8. juni 2018 og § 1 i lov nr. 691 af 8. juni 2017, foretages følgende ændringer:
§ 42 a. [---] <i>Stk. 2.</i> Formålet med pladserne er at tilbyde en intensiv og helhedsorienteret behandlings- og rehabiliteringsindsats med henblik på at stabilisere patientens helbred og bor- bedre patientens evne til at mestre hverdagen, herunder ved psykiatrisk behandling og frivillig misbrugsbehand- ling og ved socialfaglige indsatser, beskæftigelse og akti- viteter. Formålet er også at nedbringe antallet af voldsepi- soder og konflikter, at opnå bedre sikkerhed for andre pa- tienter og medarbejdere og at forebygge anvendelsen af tvang over for målgruppen.	1. I § 42 a, stk. 2, indsættes efter »tilbyde«: »patienter over 18 år«.
§ 42 b. [---] <i>Stk. 2.</i> [---] <i>Stk. 3, 1. pkt.</i> Efter anmodning fra kommunalbestyrelsen i patientens handlekommune udfærdiger visitationsforum- met snarest og senest inden for 14 kalenderdage en ind- stilling til kommunalbestyrelsen i patientens handlekom- mune om visitation til en af de særlige pladser på psyki- atrisk afdeling. [---]	2. I § 42 b, stk. 3, 1. pkt., indsættes efter »handlekom- mune«: »eller regionsrådet i patientens bopælsregion«.
§ 42 c, stk. 1. Visitationen til en af de særlige pladser på psykiatrisk afdeling skal tage udgangspunkt i den enkelte patients behov. Der kan visiteres til et ophold på en af de særlige pladser på psykiatrisk afdeling hvis: 1) patienten vurderes at være til nærliggende og væsentlig fare for andre uforudsigelig i sin adfærd, 2) patienten har en svær psykisk lidelse, 3) patienten har særlige sociale problemer 4) patientens forløb er karakteriseret ved gentagne indlæg- gelser eller én længerevarende indlæggelse i den regionale psykiatri. 5) opholdet vurderes at have afgørende betydning for at kunne imødekomme den pågældendes særlige behov for behandling, rehabilitering og støtte, herunder eventuelt misbrugsbehandling, og	3. § 42 c, stk. 1, 1. pkt., affattes således: »Der kan visiteres til ophold på en af de særlige pladser på psykiatrisk afde- ling, hvis patienten vurderes til at være eller i risiko for at blive til fare for andre og uforudsigelig i sin adfærd, hvis patienten har eller må formodes at have en svær psykisk lidelse, hvis patienten har særlige sociale problemer, og hvis ét eller flere af følgende kriterier er opfyldt: 1) patientens forløb er karakteriseret ved gentagne indlæg- gelser eller én længerevarende indlæggelse i den regionale psykiatri, eller 2) opholdet vurderes at være det bedst egnede for at kunne imødekomme den pågældendes særlige behov for behand- ling, rehabilitering og støtte, herunder eventuelt misbrugs- behandling, eller 3) opholdet på baggrund af en begrundet formodning vur- deres at være egnet til at forhindre, at patienten vil indtage

6) opholdet på baggrund af en begrundet formodning vurderes at være egnet til at forhindre, at patienten vil indtage eller købe rusmidler, anskaffe farlige genstande eller begå kriminalitet, herunder udøve vold.	eller købe rusmidler, anskaffe farlige genstande eller begå kriminalitet, herunder udøve vold.«
	§ 2 Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juni 2019.
	§ 3 Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, jf. dog stk. 2. Stk. 2. Lovens § 1 kan ved kongelig anordning sættes helt eller delvist i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.